

513

CANIGÓ

REVISTA MENSUAL CATALANA

ÒGNICÒ
REVISTA MENSUAL CATALANA

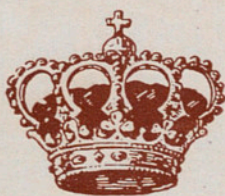
CANIGÓ

Any I.

Méjic, Octubre de 1918.

Núm. 5.

LA CORONA

Fábrica de Mistos.

4a. Gorostiza i Av. del Trabajo.

==== Teléfons: =====

Eric. 90 54 Mex. 64-66 Negro

Apartat Correu 160

Cable: ALMOCIA.

Almela, Montull & Cia.

==== MEXIC, D. F. =====

"Colchoneria Catalana"

FABRICA DE LLITS I MOBLES

DE

RAMON TURULLOLS

Av. J. M. Pino Suárez 52 i 4a. Regina 94

Teléfons: Ericsson 4304. — Mexicana 2345 Neri.

MEJIC, D. F.

Matalaços de llana de primera clase, més baratos
que'ls de cotò d'altres cases.

Compostures de totes menes a domicili.

Matalaços des de \$4.50 i Colxes des de \$3.00

Fábrica de carbó de bola

“LA POPULAR”

ENRIC MORENO

DE DOBLE DURACIO QUE'L D'ALZINA
NO FA FUM NI MALA OLOR.

4a Sastreria, 50.

Teléfon Eric. 9273.

Méjic, D. F.

MARCA INDUSTRIAL

HEMORROIDINA
- BASCO -

El Millor Remei per a la Curació
de les

MORENES
SENSE OPERACIO.

CALMA ELS DOLORS A LES PRIMERES CURACIONS

De venda en Droguerías i Farmacies

DIPOSIT:

DOMINGO BASCO I PONS

APARTAT No. 2805. - - MEJIC, D. F.

PREU DEL FLASC \$2.00

LA
FLOR
DE MEXICO

C. TORRALLARDONA I GERMA

La casa millor assortida en el
seu ram en tota la

República.
MEJIC, D. F.

CANT. BOLIVAR I CAPUCHINAS

DOLCERIA, PASTISSERIA
— I CAFE —
LA FLOR DE AMERICA

Av. Isabel la Católica, 7 - -
- - Teléfon Ericsson, 80-50.

JOAN GELADA

Nostre

XACOLATA AMERICA

és d'istil netament espanyol.

Nostre

BISCUIT GLACE

és lo que ha portat més fama a aquesta casa.

Safont i Bosch

Constructors i Contratistes

Av. Francisco I. Madero 10, despatx 5

Apartat 1921. - Teléfon Eric. 9903.

Méjic, D. F.

MAGATZEM

DE FUSTES

i Tallers Mecànics
de Fusteria i Caixes per a
———— embalatje ————

EL PROGRESO

M. PUIG MASERAS.

.....

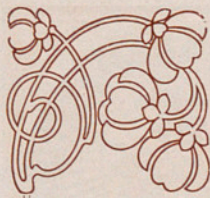
Calzada del Niño Perdido, 41

Apartat 5313

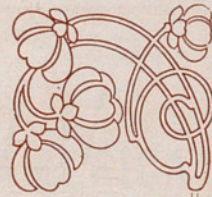
Teléfonos: { Mexicana 402 Neri
Ericsson 691

.....

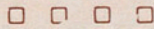
MEJIC, D. F.

CONFITERIA,
PASTISSERIA I CAFE

La Mallorquina.

TENIM EL MIBBOR ASSORTIT DE PASTEBS
CABENTS TOTS ELS DIES.

Gran varietat d'articles per a regals.

SERVIM PLATS CABENTS A LA CARTA.

ANDREU PAYTUVI

Av. 16 Septiembre, 47 - (davant a Motolinia)

Tel. Eric. 1791

MEJIC, D. F.

LA PERLA

FABRICA DE MISTOS.

Ramon Rovirosa.

.....

2a. MERCADO, 25 APARTAT 829

===== MEJIC, D. F. =====

Triangle Inn Restaurant

· AV. MORELOS I BALDERAS.

(Baixos Associació Cristiana de Joves.)

CUBERT \$1.00

□ □ □

S'ADMETEN ABONATS.

INESTA GERMANS

- Magatzemistes i Fabricants de -

- - - - Vins i Licors - - - -

Importadors Directes de Conserves
i Olis Espanyols.

4a. DEL SOL 78

TELEFON ERICSSON 5310

MEJIC, D. F.

Representants Unics del
Xocolata Torrent, de Bañolas.

CANIGÓ

REVISTA MENSUAL CATALANA

Any I.

Méjic, Octubre de 1918.

Núm. 5.

CRONICA

Es costum en la majoria dels diaris i revistes que surten, donar en el seu primer número un programa seguit d'una interminable serie de projectes.

Això moltes vegades resulta prematur, tota vegada que en la major part dels casos la revista o el diari moren al segon número. Nosaltres ho entenem al revés: lo que cal és consolidar-nos, adquirir vida pròpia, i un cop obtingut això ja poden donar-se a la llum programes, projectes i tot lo que la revista sab que pot complir sense quedar malament.

La revista CANIGO ja ha arribat al número cinc, està a punt de complir mig any de vida; sis mesos de parlar de Catalunya; sis mesos d'escriure en català; sis mesos de iniciació per a fer una llarga campanya verament catalana.

Això és per a nosaltres la més gran satisfacció que podem trobar en aquestes terres americanes, i no perquè veiessim pujar i desenrotllar-se el nostre pensament, més que res, perquè amb la publicació de CANIGO s'ens presentava l'ocasió de fer un recont de forces, i el resultat ha superat a les nostre suposicions.

Si hem de parlar amb franquesa, direm que no teniem gaire confiança en la nostra empresa, però els catalans que resideixen a Méjic han respost com a catalans i a ells més que a nosaltres, es deu el que CANIGO arribi a ser la brasa que ha de conservar-la el ciu dels

nostres recorts i del nostre sant amor a Catalunya.

En nostre segon número donavem les gràcies als paissans que, qui amb l'anunci, qui amb llur subscripció, afirmaren la vida de CANIGO i avui una vegada més els remerciem sa cooperació valiosíssima.

Tinguin paciència els inquiets que desitjarien veure'ns endinsats en una activitat poc corrent en aquests paissos, tot tè de venir a son temps; nosaltres no hem de tòrcer el camí emprès, tampoc som avars dels nostres projectes, perquè aquests ja no són nostres: són dels nostres favoreixedors.

Figura dintre del nostre programa el propòsit de fer arribar fins aqueixes terres els llibres catalans que's publiquen a Barcelona; tot just n'hem rebut uns quants per via d'ensaig, que ja s'han agotat, i això diu molt en pro de la cultura de la colònia catalana.

Molts i molts són els projectes que tenim, tots els que puguin imaginar-se, però no n'hi ha ni un que tendeixi a la creació d'un altre centre català.

Nosaltres ens limitarem a llençar les idees; els que's considerin capaços de portar-les cap que ho facin, que en nosaltres no hi han de trobar cap obstacle, sinó tot lo contrari.

Havem dit que no erem avars de les nostres idees però creiem prudent no donar-les totes a la vegada perquè les idees són un article que no pot patentar-se, i sentiriem que tot allò que nosaltres podriem dir amb el convenciment de que ha d'èsser secundat per tots, fos recullit i presentat baix un altre aspecte del que nosaltres ens havíem forjat.

Ens doldria que'ls fruits que havem sembrat o sembrem no'ls recullíssim nosaltres, tan si surten sado llants de dolçor com si s'ens tornen amargants de fel.

UN CONTRAST NACIONALISTA

No hi ha dubte de que'l nacionalisme català està guanyant terreny en el estranger.

L'evolució de les idees nacionalistes ha pres peu i no és solsament l'importància que pel mateix nacionalisme representa, sinó que demostra l'influència decisiva que representa en la vida d'aquells pobles que, com Catalunya, treballen per llur personalitat nacional.

Des de fa algun temps les modernes orientacions polítiques han canviat la marxa del moviment polític català, el aspecte agressiu que li havien donat els enemics de Catalunya ha perdut en llur significació separatista per arribar fins a l'ànima d'altres pobles que restaven indolents i sumisos al dictat del poder central que'ls aclaparava amb llurs imposicions, incapacitant-los per a ésser un poble que arriba al reconeixement de sa verdadera missió davant dels problemes polítics actuals.

Dos nacionalitats existeixen a Espanya quin dret indiscutible admetem tots els que sentim la necessitat d'un resorgiment del poble espanyol quin fi no és altre que'l de afirmar la verdadera unitat espanyola.

Aquests dos nacionalismes són el bask i el català. Són dos pobles d'origens ben diferents, empró que els dos senten la mateixa necessitat, doncs que ses aspiracions tendeixen a lo mateix: al reconeixement de llur personalitat nacional.

La premsa espanyola no ha comprés encare la importància i el valor que tenen aquests dos nacionalismes, i si arribessin a llur comprensió no s'extranyarien del desenrotlló d'aquests dos pobles, germans en idees, que dintre de la migrada política espanyola fan sa via i segueixen en sentit progressiu el camí que ha de portar-los-hi de fet, la victòria d'aquest plet polític, guanyat ans de començar-lo.

Nosaltres, com a nacionalistes catalans, sentim una profunda simpatia pel nacionalisme bask, i és perque aquell nacionalisme és el nostre; són les mateixes aspiracions, els mateixos sentiments, la mateixa necessitat.

I per aquesta afinitat de sentiments i de idees veiem com en els diaris i revistes baskes publiquen articles en català parlant del nostre nacionalisme; dels nostres fets històrics; donant ressenyes de la marxa dels aconeximents polítics nacionalistes de Catalunya.

No fa gaires dies vam rebre el n.º. 181 de la revista baska "Irrintzi," quina en una de ses pàgines publica un article català en forma de efemérides, baix aquest títol "*13 d'Abril de 1716. Felip V. fa cremar per mà del butxi els furs, privilegis i llibertats catalanes.*"

La revista "Irrintzi" no és pas editada a Espanya, no; és feta per un grup de nacionalistes baskes de Buenos Aires, que no tenen l'aprensió de perjudicar-se al fer obra patria fora de sa terra, i aquesta simpatia dels baskes per nostre problema nacional contrasta amb la nostra indeferència de procurar no tractar-lo per alló de les conseqüències i dels perjudicis que'l parlar de Catalunya pot portar als que d'eilla parlen.

Aquest indiferentisme és vergonyós en nosaltres, sembla que'n sentim un enuig d'ésser catalans, ans que estar-ne orgullosos; sembla que al pujar en vapor que ha de portar-nos an aquestes hospitalaries terres deixem en la Porta de la Pau el nostre sentiment de catalanitat i el nostre amor a Catalunya, terra mai prou venerada per nosaltres.

Jo sento una fonda satisfacció quan parlo amb algun paísà nostre que porta molts anys an aquestes terres mejicanes i parla amb tan d'amor per Catalunya com si l'hagués abandonada fa quinze dies. Un d'ells fa poc temps rebé uns llibres catalans, i are es passa els dies llegint-los i rellegint-los, fruit en la tranquil·litat de sa llar amb la lectura de llibres escrits en català i d'autors catalans; parlant d'ells aquest mateix amic em deixa l'altre dia: «feu-vos càrrec, amic Blanch, que aquests llibres em fan l'impressió de que rebo l'agradable visita dels meus amics i companys,» i després era un seguit d'evocacions i de recorts, traslladant-nos, espiritualment, an aquelles agradables penyes literaries de Barcelona.

Aquest fet íntim voldria que fos repetit sovint en altres catalans, i que en ses paraules hi vegés son amor per la nostra terra, tota vegada que al posar tot l'entusiasme en llurs paraules i sentir aprop nostre el caliu d'un altre esperit que com nosaltres estima a Catalunya, ens fa ésser més catalans i més patriotes.

I ja veieu lo que són les coses; mentres en una revista baska hi llegim articles en català, en una revista espanyola que's publica a Méjic acabem de llegir un article que és la negació absoluta de les aspiracions nacionalistes, no solsament de Catalunya, sinó de totes les regions espanyoles.

En un de llurs paragrafs l'autor escriu lo següent: «*Hoy el regionalismo es una tendencia híbrida a las autonomías administrativas y al nacionalismo de campanario. Los regionalistas no se conforman con pedir aquello que en realidad debe pedirse y que habria de favorecer a todas las provincias: la autonomía, y cuantas seguridades fuesen necesarias para mantenerla, en orden político. Piden también los idiomas locales, el cultivo del espíritu regional a base de lengua y tradiciones vernáculas. Y esto es absurdo y peligroso.*»

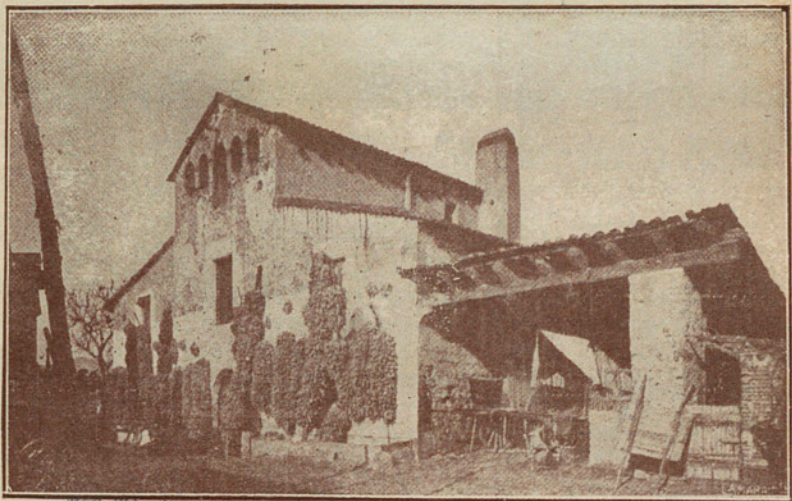
Després l'autor es queixa de que lo que a Espanya está per conèixer i comprendre és el verdader sentiment del nacionalisme, i aixó ho troba a faltar sense tenir en compte que'ls polítics espanyols, els centralistes, es prenen prou interès en presentar-lo desconegut i desvirtuar-lo per competent, com si aquest nacionalisme no fos altre cosa que aquell *nacionalismo de campanario* de que ens parla el senyor A. Pelaez Cueto, autor del article de referencia, quin publicá el "Rojo y Gualda" en son número 125

Es en extrem dolorós que aquí a Méjic entre determinats elements persisteixi la tendència de desvirtuar la veritat dels fets, de negar l'importancia i transcendencia d'aquesta lluita que sostenen pobles com el bask i el català per a la llur restauració de sos llegítims drets tradicionals.

Cal persistir en la campanya, no és necessari descendir al terreny de la difamació per a justificar la lògica de les nostres peticions; n'hi ha prou amb que treballem amb perseverancia atenint-nos als nostres sentiments netament nacionalistes.

E. BLANCH.

MASÍA

La casa és com vaixell que està encantat
al mig d'un mar tocat d'una llum alta;
el bon sol la coneix de tots costats,
del respir fresc d'un bosc n'és esblaimada.

Vetlla poc alta al cim del teulat ros
la torre de llum d'or tan ben quadrada;
quietament s'obre la golfa als cels;
sobre'l mur llis porta i balcons es baden.

Part d'amunt de la casa i sa verdor
no hi passa vianant que no porti unes ales,
en avall hi han ubagues, rodolant
entre'l cant dels ocells i els fils de l'aigua clara.

Salut, masía blanca, parada en la verdor,
que tens pau amorosa i abundor
i un cel tan gran enllà de la teulada.

Josep LLEONART.

De Catalunya Estant

OPTIMISME

Invitat pel Director d'aquesta revista a col·laborar-hi, és amb molt de gust per part meva acceptar l'invitació, essent-me molt satisfactori el oferir el meu humil concurs an aquesta simpàtica per tots conceptes publicació, qu'en eixes llunyanes terres ve a defensar els ideals nacionalistes de Catalunya.

Avans de tot la meva entusiasta salutació; seguidament la no menys entusiasta felicitació a tots els que des de la revista CANIGO ajuden al expandiment dels ideals de Patria i Llibertat que van escampant-se arreu i que segurament a no trigar molt han de fer que la nostra Catalunya, la patria de nostres amors, pugui gaudir de la seva sobirania, car en l'assoliment de l'Autonomia integral de la Patria, an els bons catalans ens cabrà la satisfacció d'haver contribuït amb nostre petit o gran esforç al seu total conseguitment.

Actualment es pot ben dir que'ls nacionalistes estem d'enhorabona: després de les continues vergassades que de Madrid n'estavem rebent, avui talment sembla que'ls nostres ideals vagin en camí de un esclatant triomf. En Cambó en la seva qualitat de Ministre de Foment, En Ventosa com a Comisari general d'Abastos, abdós des de sos respectius llocs, van desenrotllant llurs iniciatives i de una manera brillant encaminen els seus esforços a la resolució de projectes beneficiosos al país.

El seu triomf será indubtablement el triomf de Catalunya, ja que aquestos demostren palesament que la gent nostra serveix i té aptituds per a governar a la moderna i no al estil dels polítics fracassats que han passat tants d'anys desgovernant l'Estat Espanyol i portant a la Nació al estat d'endarreriment en que avui se trova malhauradament.

Clar está que'n l'actuació dels nostres grans homes en la governació del Estat, hi han de trovar forçosament forts entrebancs, precisament posats aquestos amb tota l'intenció per a fer-los fracassar, malgrat i reconeixer la seva reconeguda competència i el seu desig del benestar moral i material del Estat.

Han d'esser moltes les dificultats que en el seu camí han de trobar els nostres *leaders*, dificultats i entrebancs a posta posats per a interceptar d'una manera o altre el victoriós camí que porta a terme la política catalana imposada per les circumstancies que la feien necessaria, si bé aquesta representa l'enderrocament de la política antiga, xorca i desacreditada d'uns partits decrepits i completament caducats qu'entenien la política amb una munió d'homes que sols procuraven el seu benestar i el de la *camarilla* que'ls servia d'esqueneta per a les seves concupiscencies.

Nosaltres, els que tenim optimisme, i que per el mateix tenim fé in-

quebrantable en nostres campions, verdaders representants de Catalunya, no tenim cap dupte de la seva victòria; si no fos aixís, si malgrat el seu interès, els seus treballs i el seu patriotisme no poguessin aconseguir lo qu'es proposen, per mala fé, enveja o incompatibilitat, allavors hauria arribat l'hora de pensar amb la nostra salvació solsament, deixant apart els interessos generals del Estat, per a dedicar totes les nostres energies i activitats a treballar exclusivament per la nostra Catalunya.

D'aquí doncs que precisa avui més que mai que cada dia ens sentim més intensificats amb nostres conviccions, i que amb més braó i fermaça ens sentim més nacionalistes, més catalanistes i que amb l'esperança de assolir la total reivindicació dels drets que li pertocuen a la Patria Catalana, estem disposats a lograr-ho per tots els medis lícits i legals, encare que aixó signifiqui la desmembració de la Nacionalitat Espanyola, car aquella per a nosaltres representaria l'Autonomia integral de Catalunya.

NOTICIARI

A l'edat de 71 anys ha mort a Barcelona, sa ciutat natal, el gran patriarca N'Eusebi Güell, primer comte de Güell.

Era el finat persona dotada d'un cor noble i generós, molt aimant de Catalunya i dels ideals regionalistes, i una reconeguda autoritat mercantil.

Era rar l'acte benèfic o altruista en que ell no hi prengué part.

Fervent enamorat de la seva patria, era protector decidit de tot quant contribuís a enaltir el nom de Catalunya. L'Orfeó Catalá, aixís com moltes altres societats chorals, reberen el seu opoi, i en el Conservatori sempre hi havia algun pensionat seu.

Els beneficis que'n rebé Barcelona del seu altruisme, sigueren grans: L'Escola Industrial, la Sagrada Família, la Casa de Maternitat, i quasibé quantes obres s'hi han fet de carácter artístic, económic o social, han tingut en les llistes dels seus protectors, en primer lloc, an En Güell.

Quan començá a sentir-se a Barcelona, per la seva creixença, la necessitat d'espais lliures, construí a ses expenses el parc del seu nom, quin posá a la disposició dels barcelonins en les seves festes populars.

En l'ordre mercantil, establí una gran fàbrica de ciment, aixís com una industria textil: la colònia Güell, un model d'organització de població industrial.

L'enterro de tan preclar catalá tingué lloc el 11 de Juliol, essent una verdadera manifestació de dol en que hi prengué part tot Barcelona. La caixa mortuoria anava embolcallada amb les banderes catalanes del Centre Catalá (dissolt) i de la Lliga Regionalista, de quin primer Centre havia sigut president el difunt. En l'acte de conducció del cadaver a sa darrera estada, hi assistí el President de la Mancomunitat i de la Diputació, l'Ajuntament en corporació amb la Banda Municipal, Governador Civil, Bisbe i demés autoritats de Barcelona.

Descansi en pau el patriota exemplar i tant-de-bó la seva vida tingui imitadors.

A la vila de Sant Cugat del Vallés, en la casa comunal, va ésser

hissada la bandera catalana per primera vegada el dia 29 del passat Juny.

L'acte revestí força importància, assistint-hi moltes entitats nacionalistes amb ses banderes, aixís com una nombrosa comissió de «Catalunya» Associació Autonomista del districte V. presidida pel regidor de Barcelona En Josep Caraben. La formosa bandera fou entregada per la secció feminal de «Catalunya» oferint-la el fill del esmentat regidor, En Armand Caraben, amb un magnífic i patriòtic discurs.

Al acte d'hissar la bandera una nutrida orquestra tocà el nostre himne nacional, «Els Segadors,» quin fou estrepitosament aplaudit i interromput amb visques a Catalunya.

LLUIS BRACONS I PADRO.

Barcelona, 12 Juliol 1918.

Sols un miracle patent podia salvar la parla catalana de la seva ruina i anfanyosa descomposició i de l'aviliment en que per força ha de caure la llengua que, abdicant la corona imperial de la ciencia i de la poesia, es resigna als usos de trivial i informe dialecte.

I aquest miracle Déu volgué que's complís. Déu que va fer curables els individus i els pobles i que els torna la memoria quan els fa més falta, consentí que «la morta» s'aixequés del seu sepulcre i comencés de parlar com si fos viva.

I aquí la teniu, Senyora, llengant dels seus llavis el doll de la paraula harmoniosa i eterna. Es la mateixa parla arrogant que un dia ressoná per tots els contorns del Mediterrani: la que sentiren sotmesos l'Etna humejant i la gentil serena del Pansílip: la que feu estremir les ruines de les sagrades Acròpolis ateniense i les afraus isardes de l'Armènia: la llengua que com anell nupcial deixá el Rei Conqueridor a Mallorca i a Valencia: la llengua en que dictaven ses lleis i escrivien les seves gestes aquells gloriosos prínceps del Casal d'Aragó, la corona dels quals reposa damunt el front de vostre fill, amigablement enllaçada amb la corona d'Alfons el Savi.

MARCELI MENENDEZ PELAYO

Fragment del discurs dels Jocs Florals de 1888.

La Vaca Cega

*Topant de cap en una i altre soca,
 avançant d'esma pel camí de l'aigua,
 se'n ve la vaca tota sola. Es cega.
 D'un cop de roc llençat amb massa traça,
 el vailet va desfer-li un ull, i en l'altre
 se li ha posat un tel: la vaca és cega.
 Ve a abeurar-se a la font com ans solia,
 mes no amb el ferm posat d'altres vegades
 ni amb ses companyes, no; ve tota sola.
 Ses germanes, pels cingles, per les comes,
 pel silenci dels prats i en la ribera,
 fan sonar l'esquellot, mentres pasturen
 l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.
 Topa de morro en l'esmolada pica
 i recula afrontada; però torna,
 i baixa el cap a l'aigua, i beu calmosa.
 Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
 al cel enorme, l'embanyada testa
 amb un gran gesto tràgic, parpalleja
 sobre les mortes nines, i s'en torna
 orfe de llum sota el sol que crema,
 vacil·lant pels camins inoblidables,
 brandant llànguidament la llarga cua.*

Joan MARAGALL.

pinas, fins ara de poc varen ésser dialectes del castellà, però vingué la conquesta nord-americana i passaren a ésser dialectes de l'anglés.

Qué més? El castellà, aquesta llengua superba, tant rica i sonora, la millor del món, segons modesta confessió dels que la parlen, la *dulce y harmoniosa lengua de Cervantes*, segons afirmen nostres ministres d'Instrucció Pública, a la Florida, a Puerto Rico i a Filipinas ha passat a ésser dialecte de l'anglés. ¡Quina vergonya!

Ja veieu a quines barbaritats ens porta la falta de cultura i de sentit natural en els homes enlairats a legisladors per la política barroera espanyola.

Aquesta és la seva ciencia filològica.

JOSEP ALADERN.

Als Catalans d'América

(De col·laboració)

Donant una rápida mirada a vol d'ocell per aquestes Repúbliques, no costa gaire de donar-se compte de la manera com els benemérits germans nostres enlairen el nom i fan creixer el prestigi de nostra estimada patria en els països d'aquesta lliure América.

El nombrós estol d'artistes, escriptors, comerciants, homes de carrera i obrers distingits que per tenir-ne plétora, Catalunya envía més enllà dels mars i que componen les nombroses colonies catalanes establertes en les diverses nacions que formen el Nou Continent, són una mostra vivent i tangible de lo que pot la nostra raça quan no se li posa trabes en el seu espandiment.

Distingidíssima i poderosa és la colectivitat catalana resident a Cuba com la del Plata i altres indrets, particularment a Méjic, on com a confirmació de lo que diem sols hem de recordar els dies no llunyans de les greus pertorbacions sofertes per múltiples causes que no venen al cas escatir i que no obstant han servit per a posar de relleu la diferencia amb que han sigut tractats, no sense raó, els catalans respecte a altres elements procedents d'Espanya.

Les facultats creadores i artístiques dels que han sigut capassos de formar els Orfeons de la Havana, Buenos Aires, Santiago de Xile i Méjic, adhuc d'altres que no per tenir menys nom no per aixó deixen d'ésser belles mostres de la nostra cultura, han quedat abastament demostrades.

Es un fet innegable l'activitat dels catalans en totes époques. Nostres que no hem viscut mai com els parássits xuciant la sang dels nostres semblants sinó posant en moviment i donant ple desenrotllo a les nostres facultats pel treball, hem tingut la sort, i és la nostra gloria, de no haver sofert jamai empelts de races estátiques, indolents i fatalistes; molt al contrari, car totes les influències étniques que hem hagut d'experimentar han sigut de les colonies gregues i romanes establertes en nostre terror durant el temps del més gran esplendor d'aquelles glorioses civilitzacions que malgrat dels sigles trascorreguts encare influeixen, i sens dupte perdurarà el seu record i exemple mentre l'humanitat vulgui marxar vers la seva perfecció.

Feu honor a la vostra condició de catalans, seguïu el camí emprés, treballeu, enriqueu-vos, enlaireu la vostra patria, feu-la respectada i estimada arreu arreu; recordeu-vos de Catalunya a totes hores, conserveu en el sí de les vostres famílies, en la intimitat de les vostres llars l'amor a tot ço que és nostre, aixecant en el vostre cor un altar a l'idioma i a les costums, bo i recordant sempre que mercés a la idiosincracia de la vostra raça podeu prosperar a totes parts del món i que a la ductilitat del gloriós idioma que Mm. Verdaguer va quin-taessenciar deveu el vostre temperament de adaptació.

Tingueu present a totes hores que aquí baix resta el fogar sagrat de la vostra nacionalitat oprimida on lluiten sens descans homes que pugnen per a reconquerir la llibertat que en mal hora els fou arreba-ssada per gent despòtica i soperba; penseu sempre amb Catalunya, la Catalunya dels nostres amors on jauen els vostres avantpassats, on quedaren els records més tendres de la vostra infantesa, on sens duple desitgeu retornar un dia per a contemplar les seves esplèndides muntanyes i les seves formoses i netes platjes, aquestes platjes del mar de la civilització, el mar Mediterrani.

J. HUGUET I BOSCH.

(Vicesecretari de "Catalunya"
Associació Autonomista del Districte V.)

Barcelona, Juliol 1918.

Primeres lluites per l'independència de Catalunya

(De col·laboració)

Els ascendents dels que més tard devien formar el Principat de Catalunya tenien un odi tan gran an els cartaginesos i estaven tan fermament disposats a no sofrir son jou, que no perdonaven ni esforços ni sacrificis, preparant-se sempre per a la lluita.

Quan Aníbal es proposà passar els Pirineus per a anar a Italia, es trobà la Laletania (Badalona, Blanes i Mataró) eritçada de llançes enemigues, disposades a disputar-li el terreny pam a pam. Escarmen-tats els betulons (Badalona) per les lluites que sostingueren amb Amilcar i convençuts de lo important que era tenir un expert i valent capitá, elegiren per general, després de diferents concells entre'ls que-fes d'aquells pobles, a un dels homes més principals i prestigiats d' aquella época, en Telongo Bacchio, natural de Blanda (Blanes) el quin jurá davant de llurs deus guerra eterna a Aníbal. Telongo Ba-cchio, segons els cronistes catalans Pujades, Feliu, Balaguer i Florian d'Ocampo, era un quefe tan intel·ligent i expert com decidit i valent.

Laletans, betulons i indigetes s'aplegaren baix sa bandera amb els homes i demés elements de guerra de que disposaven, posant-se com-pletament a ses ordres i obeint en un tot sos manaments.

Aníbal en son empeny de dominar la Laletania avans de passar a Italia, organitsá un poderós exercit per a combatrels. Telongo Ba-cchio, tement l'escomesa dels cartaginesos, havia seleccionat sos mil-lors guerrers i capitans, disposant-ho tot per a una heroica i profíto-sa defença.

Els cartaginesos, creient facil l'empresa, per lo poderosos que eren, atacaren (218 anys avans de Jesucrist) als laletans, entaulant-se combats de veritable fiereça; la lluita en els primers dies fou indecisa i sagnanta; els cartaginesos no pogueren abatre la bravura dels laletans, ans al contrari, aquests manats per son capdill Bacchio obligaren als cartaginesos a replegar-se cap a la costa i amparats per sos vaixells, que sempre els guardaven les espatlles, pogueren vorejant el mar arribar fins als Pirineus travesant-los per el pas de Massana on els gals reberen a Aníbal com un verdader amic.

Era tan ferm l'odi que Bacchio tenia als cartaginesos per haver pretés dominar als seus privant-los de la llibertat, que per a poguer fer la guerra en major escala feu aliança amb Cneo Escipió, general romá que'n aquell temps desembarcava amb un éxercit bastant nombrós a les costes de Catalunya (segons Balaguer, a Empuries; segons Puja-des, a Roses).

Els laletans amb son capdill Bacchio prestarem un valió contingent als romans per a combatre la tirania i domini cartaginesos. Bacchio es conduí com un verdader héroe en tots els combats, demostrant unes facultats extraordinaries per a l'art de la guerra.

L'història no fa esment de quina fou sa fi; sols fa constar que'ls habitants de Blanda (Blanes) sentiren tant sa mort, que per a demostrar son dol i admiració, li aixecaren un monument, posanhi una memorable inscripció (1) a fi de perpetuar el recort de sos fets i en agraïment de lo que treballá i lluitá per la república romana, s'amiga i confederada.

JORAC.

(1) Llib. IV, cap. XLII de la crònica de Florian, qui diu haver-la copiat del llibre d'inscripcions de Ciriac Anconità.

"CANIGÓ" A ANGLATERRA

Es un fet ben afalagador que'l nacionalisme catalá va donant-se a coneixer i conquerint simpaties arreu. La revista THE BRITISH & COLONIAL PRINTER & STATIONER, de Londres, quina és un orgue caracteritzat dels impressors i paperers d'Anglaterra i ses colonies, en el seu número de 8 d'Agost últim, any 40 de sa publicació, apart de les felicitacions a nostre Director i dels elogis que dedica a nostra revista, diu lo següent, que traduí literalment: "Cada número consisteix de 32 pàgines en 8º, ben imprés i il·lustrat, i l'objecte declarat de la publicació són els interessos de la província espanyola Catalunya, (de la qual Barcelona n'és la capital) la propagació de noves catalanes, i en resum la popularització de tot lo catalá, incluint les idees d'Autonomia (Home Rule) per a dita província. La revista está impresa en llengua catalana, quina,—filològicament considerada—és un terme mig entre el francés i l'espanyol".

Agraim sincerament al distinguit confrare l'atenció concedida a nostra revista, aixís com les seves felicitacions i elogis.

LA HORA QUE PASSA

EL TEMPS.

Plujes i més plujes. Dies frets, nits de lluna, petites tramontanes, i alguns matins de primavera, de sol de Maig que fa esclatar les flors i posa en les galtes de les dones la color de les roses vermelles.

Hem vist les dones aquests bons matins de diumenge, perfils d'elegancia, les flors al pit a la manera de les nostres abundants i ben plantades femelles del Mediterrani. Sempre és un consol.

ONZE DE SETEMBRE.

Ha passat com els altres: els catalans del Orfeó (aquest orfeó que ha perdut la veu, com un tenor d'òpera tronat) no's recorden de que'n aquesta trista data fa anys perdiem les llibertats. L'home que aixó escriu recorda amb recança que també fa anys, al peu de l'estatua d'En Casanova, perdía una pipa, quina se la va trencar d'una garrota da un *valent* de la policia secreta.

QUINZE DE SETEMBRE.

Festa de sport al camp del Catalunya. Foot-ball i butifarres, cerveces i vi en bota, dones joves i boniques, i finalment un discurs d'en Centellas oferint la festa ja acabada al compositor senyor Aulí.

LA GUERRA.

Poc a poc, com l'agulla que cus punt per punt, la França de tots els extrems, la França dels heroics fills d'En Joffre camina cap al Rhin, com aquell qui diu, cap a la Victoria.

Del costat del Rhin verdaderament alemany hi han uns fantásticos castells de poesia, rodejats de marges on hi creix la petita vinya del vi daurat, del vi que junt amb les famoses carpes del mateix riu (les excel'lentes i desitjades carpes salmonades) fa el menjar més exquisit i enervador per excel'lencia. Els petits francesos, la gent espiritual del nord de la França, han jurat que brindarán per la victoria muntats dalt de la trompa d'un canó setantacinc, en els castells del Rhin, amb el vi groc, el malanguayat vi dels alemanys, gent tortuosa avesada a la cerveça negra, en revenja dels brindis satánicos en les caves de la Champagne, on els generals prussians borratxos, com la gent qui no sab beure, aixecaven la copa pel seu Deu i Emperador, nostre enemic el Kaiser Guillem.

PEP.

Ells i Nosaltres

La revista espanyola—llegeixis *castellanista*—«Pro-Patria» que cerca l'unió—llegeixis uniformitat—de la colònia, dedica en el seu número de 21 Setembre unes quantes pàgines a Catalunya. Ademés de algunes fotografies de Barcelona, publica part del capítol «*En Barcelona*» del llibre «*El Camino de Paros*» del malanguayt escriptor uruguaió En Josep Enric Rodó, i un article, «*El regionalismo y los dialectos. ¡Sagrada lengua de Castilla!*» d'un senyor F. Rivas Moreno.

Avans d'ocupar-nos d'aquest últim escrit, siguins permés dir quatre paraules sobre la mutilació feta, amb tota irreverència, al primer. L'esmentada revista el fa acabar en el paràgraf que diu: «*Confieso, sin embargo, que lo que preferentemente ha cautivado mi atención en la moderna Barcelona, no es la arrogancia monumental, ni los esplendores de la calle, sino aquellas cosas, de modesta apariencia, que den testimonio de la actividad espiritual de las generaciones vivas.*»

El lector es deu quedar amb desig de saber quines són aquestes coses, però és que després venia allò de: «*Así, por ejemplo, el «Instituto de Estudios Catalanes» i és clar, com que parla d'estudis catalans, els senyors unionistes arrufen el nas i fugen d'estudi per por de socarrimar-se. I això que més avall diu el gran escriptor: «Empiezo por admirar en él (l'Institut) la copiosa colección cervantina, la primera del mundo...» Potser els causa recansa que *esos catalanes* rendeixin homenatge al immortal autor de D. Quixot.*

S'ens podrà objectar que no disposen de major espai per a posar el capítol complert. Això és cert, ens consta, perquè després de lo d'En Rodó hi llegim un acurat estudi dels trets, vicis i ganyotes de «*Los toreros de tronío*». Devant d'un problema de tanta transcendència com aquest, com voleu que s'ocupin de petiteses?

En quant al article del senyor Rivas Moreno, suposa un desconeixement tan complert respecte als problemes nacionalistes a Espanya, que hauriem preferit passar-lo per alt si la tasca que'ns havem emprés no'ns obligués a contestar tot lo que aquí digui la premsa *per se* o per boca d'altri en contra de Catalunya.

L'articulista diu que poden i deuen formar-se les regions, aquestes mateixes regions que fa tants segles estaven esperant que un bon senyor com aquest—oh, esperit magnànim!—les hi concedís la venia de sorgir. Això sí, sols se formiran per a fins administratius, econòmics, industrials i comercials—tot lo que fa molt pocs anys era una heretgia el demanar-ho—peró en quan al ús dels *dialectes*, en aquest punt sí que no transigeix. Després de dir que'l dialecte no exerceix en la vida de relació la més petita influència pel desenrotll de les diverses activitats, ens fa saber que ell ha viscut tres anys a Galícia i que allí ha comprovat que'l dialecte queda com recort de família; a Biskaia, segons testimoni del enterrador Unamuno, el dialecte està a dos dits (ni un més, ni un menys) del fossar; en quant als catalans, ens enterem de que'ls nacionalistes conreen el castellà amb especial cura perquè'ls hi convé per a entendre amb els habitants del rest de la Península i amb els pobles d'América, a fi d'abastar-los dels productes de ses fàbriques.

Confessem, eximi Rivas, que si vosté no ens ho diu, no ens en hauriem pas atalaiat d'aixó últim; are que, si vosté no hi té inconvenient, pensem que'l posseir el castellá ademés de la llengua pròpia, no vol dir que per conveniencies de negoci s'hagi de deixar de parlar aquesta. Altrement, amb la mateixa llògica, tindriem que creure que Anglaterra, els Estats Units i Alemanya, que com diu vosté, estan ensenyant el castellá als seus futurs viatjants de comerç, prescindiran per les mateixes conveniencies de parlar l'anglés i l'alemany.

I are passem a la qualificació de *dialectes* referint-se al bask, gallec i catalá i de *llengua* al castellá. Diu el notable arqueòlec En Manuel Rodríguez de Berlanga en la seva monografia «*Los bronces de Lascuta, Benanza y Aljustrel*»: "podent rigurosament estimar-se, al castellá, descendent del celtibèric, com dialecte del catalá i del galaic, que són derivacions genuines del ibèric l'un i del celta l'altre, dels quals, el primer és el més antic que's parlá a Espanya i que pot en realitat considerar-se com el verdaderament nacional". Resulta doncs que'l castellá ve a ser un dialecte de les llengües catalana i galaica, elevat a la categoria de llengua per qüestions polítiques! Que li sembla, senyor Rivas?

Aquest senyor diu que diu En Cavia que va dir En Pi i Margall que'l castellá era la llengua federal. A lo que va dir o deixar de dir En Pi i Margall, contestem amb lo que va escriure:

.. .. .

"Ni ¿quién no ama la lengua que aprendió de los labios de su madre? Cuando Europa descubrió y ocupó la tierra de América, había allí lenguas madres y lenguas derivadas, algunas ya muy perfectas. Llevámosles objetos e ideas que no conocían; y en vez de adoptar las voces con que nosotros las expresábamos, buscaban en su lengua ya palabras ya frases con que traducirlas. En nuestras mismas naciones bien claramente revela ese amor al hablar de nuestros progenitores la resistencia que oponemos a la adopción de extrañas voces.

Queremos, sin embargo, prescindir de esas consideraciones. Aconseja el buen gobierno el uso oficial de las lenguas regionales. ¿Puede darse nada más ilógico que confiar la administración ni la justicia a hombres que no conozcan la lengua del país en que hayan de ejercerlas? En Cataluña, en las islas Baleares, en Valencia, en Galicia, en Asturias, en Navarra, en las provincias vascas, son más los que ignoran la lengua de Castilla que los que la concen. Llamad a los que la ignoran a que, por ejemplo, declaren como testigos ante jueces o magistrados. ... ¡A qué de errores no estarán expuestos, no entendiendo bien las preguntas y no siendo mejor entendidas sus respuestas por los que les interrogan!"

.. .. .

Amb motiu d'una iniciativa per a aixecar a Madrid un monument a la memoria del general mejicá En Nicolau Bravo, qui quan la guerra d'independencia perdoná la vida a trescents presoners espanyols, s'ha parlat d'aixecar-ne un altre a Méjic, en reciprocitat, a un personatge històric espanyol que durant l'època de la conquesta vagi donar paleses proves de que debía glorificar-se la seva memoria per a la posteritat, dintre d'un sá ambient d'apropament hispá-mejicá. Amb tal motiu les revistes espanyoles d'aquí s'han desfet en elogis sobre la personalitat del conqueridor N'Herán Cortés com el candidat més v. able.

Apart de que creiem que'l determinar quin sigui l'espanyol que mereix

xi la veneració dels mejicans al punt d'aixecar-li una estatu, és de l' exclussiva incumbencia dels mejicans mateixos, nosaltres preguntem: creieu que hi ha reciprocitat en pagar amb un que castiga per un que perdona?

En el número vinent, perque en aquest no hi cab, publicarem el concepte que li mereixia la conquesta de Méjic a una mentalitat catalana, que'ls castellans tenen en alguna estima.

JOSEP BAUSA RABASA.

Mitjorn

Te mir cansat en mitjornada ardenta,
 buscar repós cap a l'oliver migrat,
 i anar-hi sol. Darrera la dolenta
 canalla queda, lluny: t'ha abandonat!
 Sab disputar, no més, la malcontenta:
 —Messies!....

— Un il-lús!

—El pobre horat!

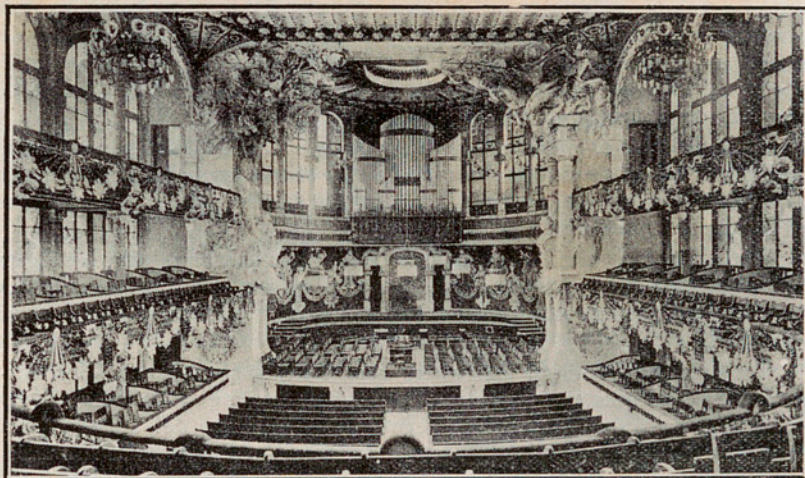
—Rei d'un regne que no entenem, presenta.

—Els humi's, joia hauran de llibertat!...

I en la polsosa
 plana , a Jesús, que vol i no reposa,
 tornen les forces celestials, perdudes.

Oh, les penes del Martre, redemptores,
 les visions i les calmes i les hores
 i el bes innoble de l'innoble Judes!

MARIAN VILAMAR.

BARCELONA.—Palau de la Música Catalana.

*Idioma i Dialecte segons
la definició oficial*

A l'altura intel·lectual dels nostres temps, no solament pel poble, sinó fins per la gent que passa per il·lustrada, *idioma* significa llengua principal, llengua mare, i *dialecte* llengua secundària, llengua filla de l'idioma, o siga l'idioma mateix degenerat o barbaritzat.

Muntant d'una volada a les altures oficials i acadèmiques, hi trobem que van ja dos ministres de Instrucció Pública que declaren en ple Parlament: «A Espanya no hi ha més idioma que la llengua oficial, que és la castellana; lo demás són dialectes».

—I encara gràcies—hi afegeix un general.

Además corre pels Instituts de Segona ensenyança d'aquest desditxat Estat, una obra declarada de text i aprovada pel Consell general d'Instrucció pública, que diu tractant de les llengües: «*En España además del idioma oficial, que es el castellano, se hablan varios dialectos, como son el vascuence, el catalán, el gallego, etc.*»

Pobre de la ciència, si aixó fós veritat; pobre filologia si hagués de parlar per boca d'aqueixes exímies ignorancies; hauria desaparegut la ciència filològica per a donar lloc al domini de la barroera política del llenguatge, i la ciència de les llengües esdevindria una veritable madeixa embullada sense cap ni centener, de la que ningú en podria treure l'entrellat.

Imaginem-nos per un moment que aquests ignorants tenen raó i comencem a classificar llengües.

L'idioma espanyol és el castellà; els demás llenguatges que's parlen a Espanya, o siga dins del terrer de la seva jurisdicció, són dialectes seus. Aixís deu ésser també a França, a Italia i a totes les nacions o estats on tenen solament un idioma oficial. D'aquesta manera ens trobem que'l català a Espanya és dialecte del castellà, el català del Roselló és dialecte del francès i el català de l'illa de Sardenya és dialecte de l'italià, donant-se el cas inaudit i antinatural de que un fill pugui tenir tres mares diferents.

Per aquest estil el llenguatge vasc que's parla a la vessant espanyola del Pirineu és dialecte del castellà i el que es parla a la vessant francesa és dialecte del francès, tot i éssent la llengua vasca molt més antiga que la castellana i la francesa.

I anant seguint aixís, resulta que la llengua bretona, d'origen germànic, és dialecte francès, una llengua de origen llatí, i el francès de l'Alsàcia i la Lorena, llengua llatina és dialecte de l'alemany, llengua germànica.

El celta d'Irlanda és el més antic dels llenguatges de les Illes Britàniques, puix l'anglès hi és superposat per diverses influencies (danesa, llatina, francesa, italiana, germànica, etc.) des del segle x, però el celta és dialecte de l'anglès, perquè l'anglès és l'idioma oficial del Regne Unit.

Encara hi ha més. El tagalo i totes les llengües indígenes de Fili-

BENEFICI I DESPEDIDA DE NA CARLOTA MILLANES

El dia 13 del mes passat tingué lloc en el elegant teatre «Esperanza Iris» el benefici i despedida de la senyora Millanes, quina durant tants anys de sa carrera artística en aquesta república ha obtingut merescuts éxits.

El públic correspongué a fer presents de sa admiració a la notable cantatriu catalana que definitivament abandona l'escena.

El programa consistia en dos actes de «La Geisha» i una part de concert. La part que desempenyá la Millanes en l'obra esmentada sigué admirablement cantada tenint de repetir la majoria dels números, en els que'ns demostrá que encare compta amb facultats, tan difícils de trobar en artistes que injustificadament tenen més nom i menys valor artístic.

En la part de concert cantá la cançó catalana, «Dorm, poncelleta» lletra i música dels nostres col·laboradors En B. Sagrera i En J. Aulí.

Les parts de la Companyia de la Iris que secundaren a la Millanes en son programa feren lo que pogueren, lo mateix que'ls demás artistes que prengueren part en la secció de concert.

Entre el nombrós public que hi assistí hi poguerem notar la presència de una majoria de paisans nostres, agraint d'aquesta manera l'atenció de la beneficiada al dedicar la festa al Orfeó Catalá S. A. i al Club Catalunya de Sports, les Juntes dels quals obsequiaren a la beneficiada amb artístics pomells de flors.

En una paraula: la festa fou agradable i de pena pels aimants del cant que ja no podrán gaudir de les excel·lencies de la veu, que encare sugestiona, de la nostra paisana Na Carlota Millanes.

NOTICIES

El dia 16 sortiren a fer una *tournee* la Companyia Grifell-Coss, i de la que podem donar com cosa segura la nova de que el nostre paisá, Actor i Director de l'esmentada Companyia, Sr. Coss, ja no torni per aquestes terres, puix son desig és tornar a la nostra patria, on pensa descansar de sos trenta anys de teatre, dels quins en conta setze de treballar an aquesta república.

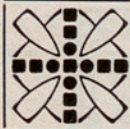
Molta sort i felix viatge.

¿SERA VERITAT?

L'altre nit en el teatre Colon sorprenguerem en la conversa d'una familia, entre la que hi figurava un periodista d'un diari important d'aquesta ciutat, la noticia de que és probable que vingui la eminent diva catalana Na Maria Barrientos; de cor desitjariem que aquesta nova fos certa.

Entre els que'n parlaven n'hi havien que fins asseguraven el dia que vindria; nosaltres ho posem en dupte, les veuen coses tan estranyes en alguns paisos!

PUCK.

VEUS AMIGUES

CARTAS A UN SEPARATISTA

«Le sorprenderá a Ud. que un periodista que escribe en castellano, afirme que le agrada más el idioma de Cataluña, que el de Castilla. Será ésto todo lo extraño y todo lo insólito que Ud. quiera, pero es verdad. El catalán es el lenguaje de mi alma; el castellano es el lenguaje de mis labios. A mí el corazón me habla siempre en catalán. Luego, traduzco y escribo. El catalán tiene la aspereza de las barbas del trigo. Pero debajo o al pie, están los buenos granos llenos de harina. Una línea de palabras castellanas es como una maroma sobre la que se deslizan haciendo equilibrios las ideas. Una línea de palabras catalanas es una sierra que se adhiere a las ideas y las muerde. El castellano es sonoro y pòmposo como una campana. Pero es también vacío como ella. El catalán es más acerado, más cortante y más penetrante. El castellano es tieso y rígido como un alambre. El catalán es flexible como una cuerda. Para atar ideas, o lo que sea, van mejor las cuerdas que los alambres. El catalán nos hace el efecto de una armadura, de un traje de guerra o de trabajo, dentro del cual vive seguramente un luchador, un obrero del arte o de la industria.

Los no catalanes que viven en Cataluña pretenden que los hijos del país deben hablarles en castellano, porque ésta es la lengua oficial. Esto es de una evidente absurdidad. En Cataluña no hay o no debe haber más lenguas oficiales que el catalán. En Cataluña sólo el que habla catalán es cristiano. El que no habla catalán es pagano o extranjero. Como es en Castilla el que no habla castellano. El Estado puede obligar a todos sus miembros a que se entiendan con él en un idioma determinado. Aunque lo mejor sería que reconociera iguales derechos a todas las lenguas que se hablan en su territorio. Pero lo que no se puede tolerar es que un jándalo, un tagarote que llega de las fragosidades de Aragón, o de los yermos de Andalucía o de Castilla, se enfade con los catalanes porque no los entiende, y los llame groseros y mal educados porque no hablan como él. Figuraos que un chino fuera a Francia, y se quejara de los franceses por que no conocen el chino. Sería una ridiculez. El que va a un país, sobre todo el que va a vivir en él, está obligado a aprender la lengua de los habitantes del mismo. Porque éstos no van a aprender la de todos los terrícolas, ya que todos pueden ir a visitarles o establecerse entre ellos. Los catalanes habían de hacer del «Setze jutges» una especie de «sibolet», y al que no lo supiera pronunciar habían de contenerlo a extrañamiento perpetuo. Los castellanos, en puesto de aquellos, lo harían. Afortunadamente, los catalanes son más humanos y más civiles que nosotros, y en vez de negarnos el saludo a los que no se lo dirigimos en su lengua, se esfuerzan para aprender la nuestra y para comunicarse y para fraternizar con nosotros. Lo que nunca les agradeceremos bastante.»

ANGEL SAMBLANCAT.

Per a Passar l'Estona

Cebes de Madrid.

Un tal Lluís de Maribona,
que està empleat a Madrid,
amb l'ascens que ha conseguit
té de veni a Barcelona.

Com que és madrileny, jés clà!
veni a Catalunya ho sent,
per que l' infeliç no entén
ni un sol mot en català.

Ni'l vol entendre tampoc.
¡Que és cas! Diu que és una trava
pe'l progrés. Que si ell manava
no'l parlarien en lloc.

Si'l volèu veure cremat
i que us tiri les babutxes,
feu-li-dí allò. «Setze jutges
menjen fetge d'un penjat.»

I abans d'empendre el camí
posa empenyos per mirà
de quedar-se a Madrid. Ca!
No pot ser, té de veni

Ve aquí, i, com la paga és poca,
no té de buscar grandeses:
hi ha una casa de dispeses
barata, al carrer d'en Roca.

I allà va. Puja al quart pis;
li obra la porta la criada,
i una discussió embrollada,
s'entaula entre ella i don Lluís.

—*Buenos días. ¿Es la casa
de huéspedes?*

—*Còm? ¿Què diu?*

Aquest senyò aquí no hi viu.

—*¡Maldita lengua! ¡Qué guasa!
Huéspedes!*

—*Ja l'he sentit.*

—*Si es limpia me quedaré.*

*A ver, enséñame estas
las camas.*

—*Desvergonyit!*

Senyora! Vingui!

—*¿A quién llamas?*

¿Me las enseñas o no?

—*Cuiti, dona! Aquest senyò
diu que'm vol veure les cames.*

—*¡No seas tan bruta!*

—*Jo?*

Soc més neta que vosté.

Castellufo! Neula!

—*Qué?*

—*Ja està dit.*

—*Pues se acabó.*

Me voy.

—*¿Què diu?*

—*Basta ya.*

Con esquimales yo no hablo.

—*Però, ¿què vol?*

—*¡Vete al diablo,*

que él tal vez te entenderá!—

I se'n va molt decidit,

però surt la dispesera

i, corrent-li un troç darrera,

li diu:—*Pugi, si és servit.*

—*¿Qué quiere?*

—*Ca suba.*

—*¿Qué hay?*

diu, pujant.—*¿Habla cristiano?*

—*Cristianu?*

—*¡Sí, el castellano.*

—*Ja sé'l què vol di. Això rai.*

No'l parlo, però l' antiendo

i'm faig entendre. Vosté

busca una dispesa.

—*Qué?*

No sé lo que habla. ¡Es tremendo!

—*Aquí'l tractarem de casa:*

sopa, bullit i un entrant,

sab?

—*¡Maldito catalán!*

no entiendo nada.

—*¡Es molt asa!*

—*No puedo quedarme: ¡Quia!*

Yo aquí me volvía loco.

Adios.

—*Esperi's un poco.*

Tinc un criat que'l sab parlà.

Va viure un mes a Madrid

i el parla perfectament.

(*A la minyona.*)

Tú, vés a dí an en Climent

que vingui aquí tot seguit.—

Vé el criat, i la dispesera

li diu:—*Aquest vé a tractá.*

Esplica-li en castella,

cóm, qué i de quina manera.

Vés traduïnt el que't diré:

Li dius que som molt mirats

en tot, que doném bons plats.

—*Ja l'entenc, ja; deixi'm fé.*

(*Al castellà.*)

Aquí somos muy mirados

en todo,—diu en Climent—

y los platos están bien.

—*Pues quedamos enterados.*

—*Ous ferrats per a esmorzar.*

—*De almuerzo, huevos herrados*

—*O remenats.*

—O meneados.
 —Ara explica-li el dinar.
 —Escudilla de payés,
 el hervido y un entrante.
 —*No le entiendo. ¡Es irritante!*
 —Doncs va está a Madrid un mes.
 —*¿Qué lengua habla usted?*
 —Hombre, és gran.
 Castellano i del correcto.
 —*Pues me hace a mí el mismo efecto
 que si hablara en catalán*
 —Diga-li que cada dia
 fem pilota.
 —Caballero,
 hay pelota en el puchero.
 —*¿Pelota? ¡Qué porqueria!*
¿Y aquí no hay principio?
 —Sí,
 se principia amb l'escudella,
 bullit, sardina a la graella . . .
 —Ara'ls postres li has de dí.
 —De postres hay variedad:
 borregos, panzas, y luego . . .
 —*¿Y hay quién se coma un borrego
 por postres? ¡Qué atrocidad!*
 —Hay platos de rechupete
 setas a la hoja de lata,
 pescado sin sangre, pata,
 perdiz de buey y changuete.
 —*Basta; no entendi ni jota.*
Yo aquí me embrutecería,
y, además, no comería
ni borrego ni pelota.
Y para evitar cuestiones
me voy, No estaría un mes.
Yo soy así.

—Usted lo que es

un órgano de razones

—*No entiendo, no. Esto es ladrar.*

—Doncs espavili's;

—Ben dit.

—La vez que yo fui a Madrid
 ma tuve que espavilar.

—Pues habla usted un castellano
 que no entiende ni Luzbel.

—Usted, con este papel
 que hace de señor Mariano.

—*Adios.*

—Abur. ¡Quin trompeta!

—Está tocat del bolet.

—*¿Qué dicen?*

—Que és un ximplet.

—Sí, un tocado de la seta.

—*Cuando usted aprenderá
 castellano, volveré.*

—Doncs quan torni no el rebré
 si no ha aprés el catalá.—

* * *

Segons explica l'història,
 el mateix li va passar
 per ton arreu on va anar:
 Bot, Jupí, Ponent i Boria.

Fins que al fi, fóra de tino,
 rabiós i amb la sang calenta,
 se'n va a Madrid i presenta
 la renuncia del destino.

I a tot el qui li enraona
 diu que está més divertit
 vivint cesant a Madrid
 que amb destino a Barcelona.

EDUARD AULES.

Balans.

Tinc 40 anys. Dels que conto
 ¿quants creuen que n'he viscut?
 Passem comptes. Jo he sigut
 fins a 12 anys un nen tonto.
 Total: 12 anys que no son.
 12 anys plens, puig era buit.
 Qui'n treu 12 . . . : 28.
 Seguim contant. Quan el món
 vaig veure per un forat,
 20 anys complerts ja tenia:
 doncs 8 més que no sabia
 por qué al món era arribat.
 Diguem 20 i en queden 20
 Entre estar malalt i prés
 posem-n'hi 3; 23
 I quants n'he passat dormint!
 Dormint, la tercera part.
 8 hores al dia o 9.
 ¿El ters de 40 . . . ? Prou
 que he dormit 13 anys i quart.
 28 i 13, just:

36. En queden 4
 per a viurer i combatre
 entre'l goig i entre'l disgust.
 Dels 4 n'he plorat 2
 la mort de la meva mare;
 1 i mig la mort del pare,
 i'n queda mig profitós.
 5 mesos d'anà al darrera
 d'una dóna . . . ¡Tot perdut!
 Queda 1 mes. ¡No l'he viscut!
 ¡Hi errat el compte! Com Pera
 que'm dic, els juro formal
 que he viscut sols i moment.
 Era de nit . . . ¡la gent
 digué que havia fet mal!

Si he viscut un instant sol
 i encare algú m'ho censura,
 ¿que'n trec de viure? . . . Criatura!
 ¡Viu i calla . . . ! ¡Déu ho vol!

PERE A. TORRES.

Roser Català

Sreta. Mercés Diba.

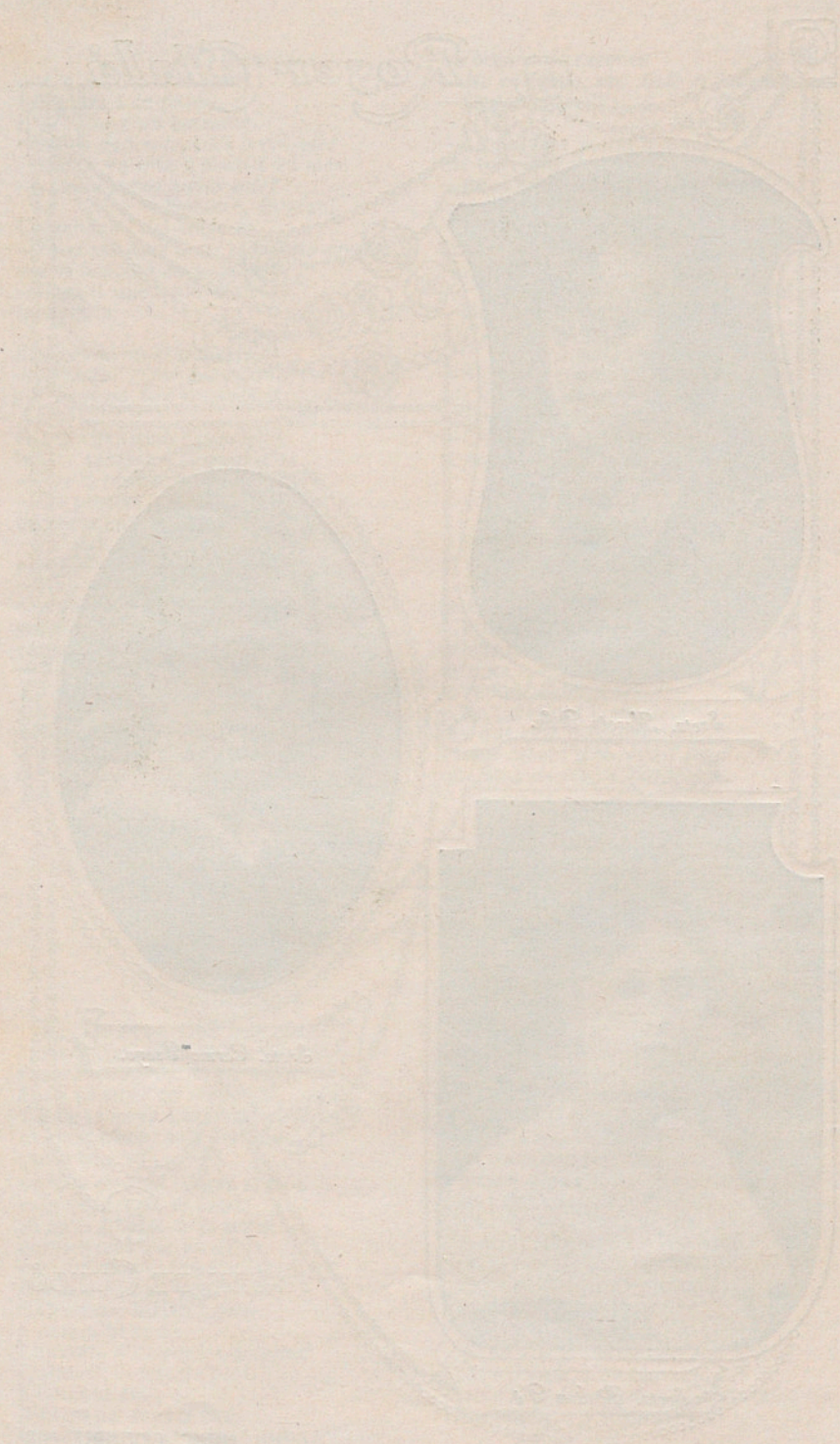
Sreta. Carme Pueyo.

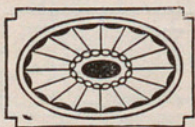

Sreta. Adalina Plá.

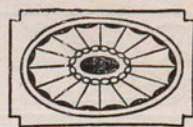
ALBUM DE CANIGÓ

MEJIC, OCTUBRE 1918

SPORT

Copa "Amistad"

Aquesta copa s'ha jugat amb desgracia, val a dir-ho; cap altre dels *teams* en lliga es pot vanagloriar d'un domini casi constant del camp contrari, i no obstant, els nois del «Catalunya» no van fer res efectiu sinó fins els últims partits.

Tenim per exemple el primer dels dos partits que'ns tocaren amb el «América» (avui «Unión»). Va ésser un joc que va donar gust per lo renyit; en Mainou des de'l centre de mitjos *shoota* estupendament anotant-se un *goal*, ventatja que's va sostenir fins que donada la poca malicia de la defensa catalana (el porter inclusiu) i degut a un *off-side* que no va veure el *referee*, aquella va quedar anulada.

En canvi el «Deportivo Español» en aquesta lliga no ha fet més que demostrar sa incompetencia com a equip de primera força, doncs havent empatat un partit i havent perdut un altre, ha resultat ser el *chivo expiatorio* per a no deixar en blanc la quadricula de punts del «Catalunya».

Festes de Covadonga. Deportivo Español-Catalunya

Heus aquí una ocasió de demostrar l'efecte d'una práctica intensiva pel assoliment de la victoria.

L'entusiasme per aquest partit va fer matinejar als nois del «Catalunya» i tota la setmana anterior a la festa del día 8 es va veure-cosa inusitada-concorregut el camp de sport.

Mireu la llista de jugadors i notareu una afalagadora novetat: J. Segon, Mercadé, Alamo, Ordeig, M. Mainou, O. Riquer, Biosca, Escudé, V. Mainou, Gil, Giner. El «Catalunya» pot dir-se que está complet. N'Alamo, fill pródic qui torna a casa, i en Biosca, senyor capitá de la segona, quina ben entrenada, no ensenya del tot l'orella.

El «Catalunya», al dir dels mateixos castellans, va jugar com Deu mana, molt especialment la línia de davanters, i si els contraris no es van sentir ofegats en el seu propi camp, va ésser aprofitant-se d'un punt un xic débil: el centre de mitjos. Es va notar també quelcom de flaqueja en la defensa dreta, doncs mancada de seguretat recorria a les càrregues per a salvar la situació. (Aquest inconvenient amb un parell de partits queda subsanat).

Resultat, que la xarxa del «Deportivo Español» va veure's visitada dos vegades per pilota catalana. . . . es dir, precisament catalana, no, perque justament l'únic *goal* declarat llegal pel jutje, va ésser una traïdora al propi bándol, doncs un *deportivo*, -aixó sí, molt ben intencionat-en una tirada de cástic, la va engegar de dret a la seva porta. Moltes mercés. En fí, segons el senyor jutje, va ésser un *goal*; segons un servidor, dos a zero a favor dels nostres.

QUIMET.

NOVES

ENLLAÇ. El dia 5 de Setembre últim van contreure matrimoni el estimat paisà En Joan Bosch amb la simpàtica senyoreta de nostra colònia Na Leonor Costa.

L'acte religiós tingué lloc en el temple de Ntra. Sra. de la Mercé, quin lluía un elegant adornament floral. Foren padrins En Francesc Casabosch, fill, i la senyoreta Na Tereseta Casabosch. Els nuvis reberen molts obsequis i moltes felicitacions de les seves amistats, a les quals unim la nostra.

OBIT. El dia 24 de Seteml re últim morí a aquesta ciutat, després de llarga malaltia, el volgut compatrici N' Antoni Sivillá, qui fou mestre de mestres de filats.

El finat contava 71 anys i en portava 29 de residir a aquest país. Les seves generositat i bonhomia li conqueriren l'estimació de tothom. . . . i també li procuraren moltes amargors.

El enterro tingué lloc el dia 26 en el Cementeri Espanyol, havent-hi assistit un gran nombre de catalans testimoniant el sentiment que produí a la Colònia tan sensible perdua.

Que la terra li sigui lleu.

CARTA REBUDA. S'ens prega la publicació de la carta següent: «Méjic, 16 Setembre de 1918. Sr. Director de CANIGO, Ciutat. Molt senyor meu i amic: En l'últim número de la revista de sa encertada direcció, hi vist que'n la llista de la Junta Directiva del Club Catalunya de Sports está inclòs el meu nom com Vispresident del mateix, i dec fer l'aclaració que no és aixís, doncs agraint molt a tots els meus consocis del referit Club tal distinció, no puc de cap manera acceptar dit carrec, per quan per les meves ocupacions no m'és possible atendre-l com és degut, i segon, per l'expulsió que va decretar recentment una Junta Directiva d'un altre Club (sense causa justificada i sí solsament legislant al seu caprici) contra el meu fill Josep, causa que va obligar-me també a mí a donar-me de baixa d'aquest últim Club, mentre no vingui una altre Directiva que sàpiga concretar-se a complir o fer complir els Estatuts o Reglaments de la mateixa. Es tot quant té que manifestar-li qui com jo, *no té compromisos, ni está supeditat a ningú, ni té perquè ésser incondicional.* Agraint-li la publicació d'aquesta aclaració en el seu acreditat periòdic, soc de V. atent amic i S. S.—*Olaguer Ordeig*».

Nosaltres direm de nostra part que l'expulsió del volgut amic—jove de totes prenes—del «Club España», és deguda al gran pecat de jugar en el «Catalunya». El «España», d'ençá que en lloc de limitar-se a jugar, s'ocupa de fer política centralista i de volguer monopolitzar el joc de *Foot-ball*, va perdent a grans passes simpaties i elements.

I el pare del ofés correspon a aquesta arcaaldada no acceptant per excés de delicadesa un carrec en nostre Club. Quin contrast de sentiments!

PUBLICACIONS REBUDES. «LA NOVA CATALUNYA», de l'Havana. El número 206, corresponent a Juliol últim, en el quin ens endreça una germanívola salutació, quina agraim pregonament, desitjant al ensemps a la formosa revista-model nous èxits als molts que tan justament té conquerits.

«PRO-PATRIA», de Méjic. Els números 22 a 30, corresponents als mesos d'Agost i Setembre últims. De les tres revistes espanyoles que's publiquen a la capital, aquesta és la més ben presentada i la que dia a dia va guanyant en interés. Llástima que nostres respectius criteris estiguin tan oposats respecte a política espanyola, degut segurament a aquesta secular prevenció contra tot lo catalá, prevenció que convindria esvaïr per a profit mutu.

La revista esmentada ens dedica en el seu número 30 efusius elogis, que agraim de tot cor.

«THE BRITISH & COLONIAL PRINTER & STATIONER», de Londres. El número de 8 Agost últim. En altre lloc ens ocupem d'aquesta revista.

FUNDADOR I DIRECTOR:

JOSEP BAUSA RABASA.

SECRETARI DE REDACCIÓ:

ESTEVE BLANCH.

Redacció, Administració i Impremta:
5a. Arcos Belem 75. Teléfon Eric. 5533.

Direcció per a correspondència:
Apartat Correu 410.

Punts de venda i subscripció:

4^a S. Juan de Letrán, 54.

Av. 16 Septiembre, 37.

Av. F. I. Madero, 57.

Representant a Barcelona:

LLUIS BRACONS PADRO.

Carme, 56.

Preu de subscripció:

País.....\$1.00 trimestre.

„.....\$2.00 semestre.

Estranjer....Ptes. 5.00 „

Número del mes..\$0.40

DIRECTORI.

AMPLIFICACIONS

DE FOTOGRAFIES

Albert Roca, 5 de Mayo 27, desp.
13. Méjic, D. F.

ARTICLES PER A LES

ARTS GRAFIQUES.

Josep Bausá Rabasa. 5a. Arcos
Belem, 75. Tel. Eric. 55-33. Mé-
jic, D. F.

AUTOMOVILS, ACCESORIS

Piana i Mirabent, Av. Juárez,
66. Tel. Eric. 70-32. Méjic, D. F.

AUTOMOVILS, REPARACIO

Rafael Batllori. 4a. Enrico Mar-
tínez, 35 i 2a. Tolsa. Tel. Mex.
1844 Mor. Méjic, D. F.

BARBERIA.

Mateo Balsells. 5a. Bolivar, 41
Méjic, D. F.

BRODATS.

«Anita» Av. F. I. Madero, 57.
Tel. Eric. 41-42. Méjic, D. F.

CAFES.

«La Flor de América». Joan Ge-
lada. Av. I. la Católica, 7. Tel.
Eric. 80-50. Méjic, D. F.

«La Flor de México» C. Torra-
llardona i Germá. Bolivar i Ca-
puchinas. Tels. Eric.-Mex. Mé-
jic, D. F.

«La Mallorquina» Andreu Pay-
tuví. Av. 16 Septiembre, 47. Tel.
Eric. 1791. Méjic, D. F.

«Salón Inglés.» Climent Salvá.
3a. Bolivar, 29. Tel. Eric. 13-75.
Méjic, D. F.

CAMISERIES.

«El Globo» Av. 5 de Mayo, 20.
Tel. Eric. 43-75. Méjic, D. F.

«Las Novedades» 2a. Bolivar,
22. Tel. Ericsson. 43-45 Méjic,
D. F.

CARBO DE BOLA.

Enric Moreno. Fábrika «La Po-
pular» 4a. Sastrería 50. Tel. Eric.
92-73, Méjic, D. F.

CARROCERIA.

Rafael Batllori. 4a. Enrico Mar-
tínez, 35. i 2a. Tolsa, Tel. Eric.
Méjic, D. F.

CONSERVES.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48.
Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

CONSTRUCTORS.

Safont i Bosch. Av. F. I. Ma-
dero, 10, desp. 5. Tel. Eric. 99-03.
Méjic, D. F.

CORTINES-PORTES D'ACER

Riba i Amigó, 8ª Ciprés, 242.
Tel. Eric. 18-12 Mex. 509 Juárez.
Méjic, D. F.

ESPECIFICS

«Hemorroidina Basco» Domingo
Basco y Pons. Apartat 2805. Mé-
jic, D. F.

«Redención» Tónic Reconstitu-
yent. 1ª Moneda, 10. Méjic, D. F.

FOTOGRAFIES.

«Napoleón» Av. F. I. Madero, 47
Tel. Eric. 7-90. Méjic, D. F.

Eusebi Vidal. 3a. S. Juan de Le-
trán, 34. Tel. Eric. Méjic, D. F.

FUSTERIA, TALLERS DE

Joan Estefa, Calz. Piedad, 18.
Tel. Eric 94-88 Méjic, D. F.

M. Puig Maseras, Calz. Niño erdido, 41. Tel. Eric. 6-91. Mex. 402 Neri. Méjic, D. F.

FUSTES, MAGATZEM DE

M. Puig Maseras, Calz. Niño Perdido, 41. Tel. Eric. 6-91. Mex. 402 Neri. Méjic, D. F.

GARATJE

Piana i Mirabent, Av. Juárez, 66. Tel. Eric. 70-32. Méjic, D. F.

GRAVATS.

Tostado, 6ª Magnolia, 141. Tel. Mex. 72-91 Negro. Méjic, D. F.

IMPREMTES.

Enric Gavaldá. 4a. Mesones 110 Tel. Eric. 49-59. Méjic, D. F.

Tallers Gráfcics de «CANIGÓ» 5a. Arcos Belem, 75. Tel. Eric. 55-33 Méjic, D. F.

JOIERIES.

Bonnin. 5 de Mayo, 57. Tel. Eric. 45-45. Méjic, D. F.

Joan Guerri. Av. F. I. Madero, 57. Tel. Eric. 9-25. Méjic, D. F.

LICORS.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48. Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

LLANTES

Piana i Mirabent, Av. Juárez, 66. Tel. Eric. 70-32. Méjic, D. F.

MATALAÇOS, FABRICA DE

Ramón Turullols, Av. Pino Suárez 52 i 4a. Regina 94. Tel. Eric. 43-04, Mex. 23-45 Neri. Méj. D. F.

MISTOS, FABRIQUES DE

Almela, Montull i Cía. 4a. Goroostiza i Av. Trabajo. Tel. Eric. 90-54. Mex. 64-66 Negro. Méjic, D. F.

Ramon Roviroza. 2a. Mercado, 25. Méjic, D. F.

MOBLES, FABRICA DE

Ramon Turullols, Av. Pino Suárez 52 i 4a. Regina 94, Tels. Eric. 43-04, Mex. 23-45 Neri. Méj. D. F.

MUDANCES, AGENCIA DE

Francesc Gou. 1a. Capuchinas, 15. Tels. Eric. 1-77. Mex. 14-39. Méjic, D. F.

NUVIATJES.

«Anita» Av. F. I. Madero, 57. Tel. Eric. 41-42. Méjic. D. F.

OLIS.

Iñesta Germans, 4a. Sol, 48. Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

PASTISSERIES.

«La Flor de América». Joan Gelada. Av. I. la Católica, 7. Tel. Eric. 80-50. Méjic, D. F.

«La Flor de México» C. Torralardona i Germá. Bolivar i Capuchinas. Tels. Eric.-Mex. Méjic, D. F.

«La Mallorquina» Andreu Paytuví. Av. 16 Septiembre, 47. Tel. Eric. 1791. Méjic, D. F.

PUNTES CATALANES.

«Anita» Av. F. I. Madero, 57. Tel. Eric. 41-42. Méjic, D. F.

REPRESENTACIONS.

Josep Bausá Rabasa. 5a. Arcos Belem, 75. Tel. Eric. 55-33. Méjic, D. F.

O. A. Carles. Av. Balderas, 62. Tel. Eric. 2-60. Méjic, D. F.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48. Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

RESTAURANTS.

Salón Inglés. Climent Salvá 3a. Bolivar, 29. Tel. Eric. 13-75. Méjic, D. F.

Triangle Inn Restaurant, Av. Balderas i Morelos. Méjic, D. F.

SABATERIA.

Sabateria del Elefant. Av. I. la Católica, 12. Tel. Eric. 25-79. Méjic, D. F.

SASTRERIES.

«El Globo» Av. 5 de Mayo, 20. Tel. Eric. 43-75. Méjic, D. F.

«Las Novedades» 2a. Bolivar, 22. Tel. Ericsson 43-45. Méjic, D. F.

TABACS.

J. Escuder i Cía. Av. República Salvador, 18. Méjic, D. F.

VINS.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48. Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

TALLERS GRAFICS DE "CANIGÓ"

Impresions Artístiques

Gravats en Acer ◻ ◻

Treballs Comercials

Relleu - Tricromía ◻

Articles per a ◻ ◻ ◻

Papeteries - Tarjetes

Dols - Postals - etz.

5a. ARCOS BELEN, 75

APARTAT CORREU 410

TELEFON ERIC. 5533

MEJIC, D. F. ◻ ◻ ◻

AGENCIA DE MUDANCES

DE

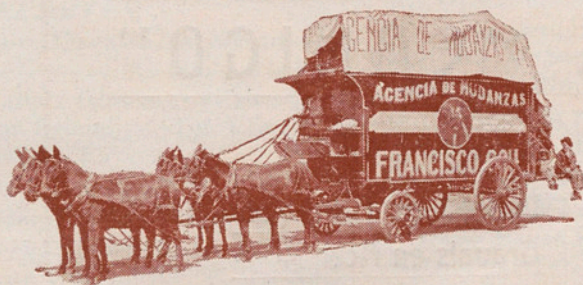
FRANCESC GOU.

MUDANCES, EMBALATJES, EMBARCS I DESEMBARCS.

PROGMITUT I ECONOMIA.

Aquesta Agencia compta amb un excelent servei de
conductores per a trasportar pianos i caixes de caudals.

Despatx: 1a. CAPUCHINAS 15.

Teléfonos:

Mexicana 1439 -

Ericsson 177 - -

Méjic, D. F.

La España *Industrial*

Tailer mecànic de
Fusteria.

JOAN ESTEFA

CALZ PIEDAD 18.

Tel. Eric. 9488. Méjic, D. F.

Els millors Tabacs de la
República són els de
HUIMANGUIBLO

i els millors Puros són
els de
"BA BOBA"

A tot arreu es venen.

Representants i dipòsit - - - -
- - - - - al engros i al detall:

J. ESCUDER Y CIA.

Av. Rep. Salvador, 18,

Apartat 2517. Méjic, D. F.

O·A·CARLES

Sucessor de MAURICE RAOUL - DUVAL

Comissió - Importació - Exportació

Av. BALDERAS, 62 - APARTAT 1359

Méjic, D. F.

GARATJE EL GRAN TOURISMO

Gasolina i Lubricants

LLANTES DE LES MILLORS

MARQUES

Tota mena de accesoris

PER A

AUTOMOVILS

PIANA I MIRABENT

Av. Juárez 66
Apartat Correu 142

MEJIC, D. F.

Teléfono Eric. 7032
„ Mex. 17 Neri

REDENCION

El t3nic reconsti-
tuyent ideal per la seva
eficacia curativa i perque
és de bon pendre per son
GUST AGRADABLE.

Dip3sit General: 1a. Moneda 10. □ M3jic, D. F.

SALON INGLES

CAFE I RESTAURANT

SERVEI ESMERAT.

CLIMENT SALVA.

3a. BOLIVAR, 29 TELEFON ERIC. 13-75

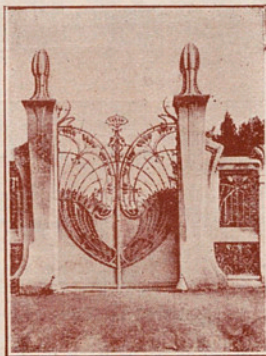
S'ADMETEN ABONATS.

Carroceria i Ferreria

DE
Rafael Batllori.

Balconeria i tota mena de montu-
res de ferro. Construcci3 i repara-
ci3 de carroceries d'automovils i
carros; pintura i vestiment dels
mateixos. □ □ □ □ □ □

4a Enrico Martinez 35 i 2a. Tolsa
Tel. Eric. Apartat 2007. M3jic, D. F.

ALBERT ROCA

ARTISTA PINTOR

AMPLIFICACIONS DE
FOTOGRAFIES

Retrats al Crayon,
Acuarela, Pastel i Sepia.

5 de Mayo 27, desp. 13
MEJIC, D. F.

Bonnin

JOIERIA I RÈLLOTJERIA.

Av 5 de Mayo 57. Méjic, D. F.

Teléfon Eric 4545.

Tallers de Gravats,
Joiería i Relotjería

JOIES DE TOTES MENES

Els millors preus de la
Capital.

MEJIC MEJIC MEJIC MEJIC

Napoleón

FOTOGRAFIA.

MEJIC MEJIC

MEJIC, D. F.

Av. Francisco I Madero, 47

TELEFON ERIC. 790

MEJIC MEJIC MEJIC MEJIC

BARBERIA

Ambos Mundos

Mateo Balsells.

5a. BOLIVAR 41.

Servei Esmerat
i Higiénic,
Massatge Eléctric, etc.

MEJIC, D. F.

Trajos bons, baratos i ben tallats,
sols a LES NOVETATS. _____

2a. BOLIVAR, 22.

(devant del Orfeó Catalá, S. A.)

SENYOR COMERCIANT, _____
_____ NO HI POSI DUPTE:
QUI NO ANUNCIA NO VEN.

Fotografía Espanyola

EUSEBI VIDAL

3a, San Juan de Letrán 34

Méjic, D. F.

Especialitat en Fotografies de Nens

Aquesta casa no cobra luxe, però els seus preus
son econòmics

"ANITA"

Brodats, Punes Catalanes, Nuviatjes,
Especialitat en els encàrrecs. ◻ ◻ ◻
Av. F. I. Madero, 57. ◻ Tel. Eric. 4142.
◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ Méjic, D. F.

TALLER DE JOIERIA
— DE —
JOAN GUERRI.
AV. F. I. MADERO, 57 TELEFON ERIC 925.
ES FAN I ES REFORMEN JOIES
DE TOTES MENES.
◻ ◻ ◻
ESPECIALITAT EN GRAVATS I ESMALTS.

El Globo.

Sastrería i Camisería.

TRAJOS A LA MIDA I TRAJOS FETS

P. FIGUERAS I CIA.

AV. 5 DE MAYO 20

(Edifici "La Palestina")

TELEFON ERIC. 4375. - MEJIC, D. F.

TOSTADO
GRABADOR

6a MAGNOLIA, 141
TEL. MEX. 7291 NEGRO
MEXICO, D.F.

RIBA I AMIGO

CORTINES - PORTES D'ACER

Recomanem nostra

CORTINA ARTICULADA

8a. CIPRES, 242

TELEFONS:

Ericsson 1812. - - Mexicana 509 Juárez.

Apartat 4615.

MEJIC, D. F.

IMPREMTA

TREVALLS COMERCIALS.
RELLEUS I LLIBRES RATLLATS.

ENRIC GAVALDA

4a, MESONES, 110 TEL. ERIC. 49-59

MEJIC.

MAS DELA
ALLA LUZ

Un calçat de bon gust:

Una marca de calçat americá per a les
xamoses senyoretas del ROSER CATA-
LA, quina ha contribuït a fer famosa a la

Sabateria del Elefant.

Casa Central: Av. Isabel la Católica, 12.

Sucursal A: Av. Hombres Ilustres, 75.

Sucursal B: 3a. Tacuba, 37. □ □ □ □

En la redacció d'aquesta re-
vista pueden uns punts
exemplars del

DICIONARI
CASTELLA-CATALA I
CASTELLA-CATALA,

per A. Rovira i Virgili, que's
venen al preu de \$7.50 exem-
plars. (Ports de correu extra)

En la redacció d'aquesta re-
vista queden uns quants
exemplars del ♣ ♣ ♣ ♣ ♣

DICCIONARI
CATALA - CASTELLA I
CASTELLA-CATALA,
per A. Rovira i Virgili, que's
venen al preu de \$7.50 exem-
plar. (Ports de correu extra)

